

VAKAVARAISUUTTA JA TALOUDELLISTA TILAA KOSKEVA KERTOMUS VUODELTA 2017**Sisälllys**

Tiivistelmä.....	2
Sammanfattning.....	2
A. Liiketoiminta ja tuloksellisuus.....	3
A.1 Liiketoiminta.....	3
A.2 Vakuutusliiketoiminnan tuloksellisuus.....	3
A.3 Sijoitustoiminnan tuloksellisuus.....	4
A.4 Muiden toimien tuloksellisuus.....	4
B. Hallintojärjestelmä.....	4
B.1 Yleistiedot hallintojärjestelmästä.....	4
B.2 Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset.....	6
B.3 Riskienhallintajärjestelmä, mukaan luettuna riski- ja vakavaraisuusarvio.....	6
B.4 Sisäinen valvontajärjestelmä.....	7
B.5 Sisäisen tarkastuksen toiminto.....	8
B.6 Aktuaaritoiminto.....	8
B.7 Ulkoistaminen.....	9
C. Riskiprofiili.....	9
C.1 Vakuutusriski.....	9
C.2 Markkinariski.....	11
C.3 Luottoriski.....	12
C.4 Likviditeettiriski.....	13
C.5 Operatiivinen riski.....	13
D. Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin.....	14
D.1 Varat.....	14
D.2 Vakuutustekninen vastuovelka.....	16
D.3 Muut velat.....	19
E. Pääoman hallinta.....	19
E.1 Omat varat.....	19
E.2 Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus.....	22
E.3 Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa.....	22
E.4 Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot.....	22
E.5 Vähimmäispääomavaatimuksen tai vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen.....	22
E.6 Pääomahallintaa koskevat muut tiedot.....	23
Lisätiedot.....	23
Liitteet.....	23

Tiivistelmä

Vuoden 2017 aikana OP-Henkivakuutus Oy:n liiketoiminta kehittyi myönteisesti ja hallituksen vahvistaman vuosisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Yhtiön hallintojärjestelmässä, riskiprofilissa, arvostamisessa vakavaraisuustarkoitusta varten tai pääoman hallinnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

OP-Henkivakuutuksen liiketoimintaan vaikuttaneet keskeiset tapahtumat ja tulokset olivat seuraavat:

- Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi luovutti OP-Henkivakuutukselle joulukuun 2016 lopussa yksilöllisen eläkevaikutuskannan, jonka markkinaehtoinen vastuovelka luovutushetkellä oli noin 3,0 miljardia euroa.
- Yhtiön FAS-tulos ennen veroja oli 98 miljoonaa euroa.
- Solvenssi II -oma varallisuus oli vuoden 2017 lopussa 976 miljoonaa euroa ilman siirtymäsääntöjä ja 1 275 miljoonaa euroa siirtymäsääntöjen kanssa. Vakavaraisuuspääomavaade oli 676 miljoonaa euroa. Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 144 prosenttia ilman siirtymäsääntöjä ja 189 prosenttia siirtymäsäännöt huomioiden.

Sammanfattning

Under 2017 utvecklades OP-Livförsäkrings Ab:s affärsverksamhet positivt och i enlighet med målen i den årsplan som styrelsen fastställt. Inga materiella förändringar har inträffat i bolagets bolagsstyrningssystem, riskprofil, värdering för solvensändamål eller finansiering.

Centrala händelser och resultat som påverkade OP-Livförsäkrings affärsverksamhet:

- Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi överlät i slutet av december 2016 till OP-Livförsäkrings Ab ett individuellt pensionsförsäkringsbestånd, för vilket försäkringsskulden till marknadsvillkor uppgick till cirka 3,0 miljarder euro vid överlåtelseögonblicket.
- Bolagets FAS-resultat före skatt var 98 miljoner euro.
- Solvens II-kapitalbasen vid slutet av 2017 var 976 miljoner euro utan övergångsbestämmelser och 1 275 miljoner euro med övergångsbestämmelser. Solvenskapitalkravet var 676 miljoner euro. Solvensprocenten i enlighet med Solvens II var 144 utan övergångsbestämmelser och 189 med övergångsbestämmelser.

A. Liiketoiminta ja tuloksellisuus

A.1 Liiketoiminta

Vakuutusyhtiötä koskevat tiedot:

Nimi ja oikeudellinen muoto	OP-Henkivakuutus Oy	Osakeyhtiö
Omistaja	OP Osuuskunta	100 % osakkeista
Vastuuvälvoija	Merja Junnonen	Finanssivalvonta
Tilintarkastaja	Paula Pasanen	KPMG Oy Ab
Olelliset vakuutuslajit ja maantieteelliset alueet	Riskihenkivakuutus Säästöhenkivakuutus Yksilöllinen eläkevakuutus Ryhmäeläkevakuutus	100 % Suomi
Raportointikauden merkittävimmät tapahtumat	• Yksilöllisen eläkevakuutuskannan luovutus Suomi-yhtiöstä 31.12.2016.	

Vakuutusyhtiön perustiedot:

OP-Henkivakuutus Oy kuuluu OP Ryhmään, joka muodostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Osuuskunta toimii ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. OP-Henkivakuutus on OP Osuuskunnan tytäryhtiö, jonka osakepääomasta OP Osuuskunta omistaa 100 %.

OP-Henkivakuutuksen tuotteiden myynti ja asiakaspalvelu tapahtuu OP Ryhmän palveluverkostossa (konttorit ja sähköiset kanavat). OP-Henkivakuutuksen vakuutustuotanto on keskitetty keskusyhteisön ryhmäpalveluihin keskitettyyn palvelutuotantoon, jossa OP-Henkivakuutuksen palveluksessa työskenteli vuoden 2017 aikana keskimäärin 84 henkilöä.

OP Ryhmän strategia laaditaan ja päivitetään pääsääntöisesti kolmen vuoden välein. Strategian liitteeksi laaditaan tulosurat keskipitkälle aikavälille (3-5 vuotta). Strategiaa toteutetaan vuosittain laadittaville vuosisuunnitelmilla. OP-Henkivakuutuksen liiketoiminnan tavoitteet ja niitä toteuttavat vuosisuunnitelmat pohjautuvat OP Ryhmän strategiaan.

OP-Henkivakuutuksen liiketoimintaan vaikuttavat keskeisesti muutokset lainsäädännössä, viranomaissääntelyssä ja tilinpäätös määräyksissä. Keskeisiä voimaantulleita lainsäätömuutoksia ovat laki vakuutusten tarjoamisesta sekä vakuutusten perintöveroetujen poistuminen. Kansainvälinen vakuutus sopimuksia koskeva tilinpäätösstandardi (IFRS 17) on julkaistu, mutta sen hyväksyminen EU-lainsäädäntöön on vielä kesken. Valtiovarainministeriön asettama työryhmä selvittää eri sijoitustuotteiden verotuksen yhdenmukaistamista. Uusien säännösten implementointi tulee kasvattamaan OP-Henkivakuutuksen hallintokuluja.

A.2 Vakuutusliiketoiminnan tuloksellisuus

Vakuutustoiminnassa yhtiön tavoitteena on pitää vakuutustoiminnan tulos ja tehokkuus toimialan parhaana ja samalla huolehtia laadukkaasta vakuutuskannan hoidosta. Tavoitteet toteutuivat hyvin vuonna 2017. Riskiliikkeen tulos parani edellisvuodesta 2,5 miljoonalla eurolla ja kustannusliikkeen tulos 17,5 miljoonalla eurolla. Yhtiön vakuutustekninen tulos oli 103 miljoonaa euroa (144).

Yhtiön ensivakuutuksen maksutulo pieneni 2 prosenttia 976 miljoonaan euroon (999).

Vastuuvélka kasvoi 17,0 miljardiin euroon (16,7). Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomesta kannanluovutuksella saadun yksilöllisen eläkevakuutuskannan osuus vastuuvélasta oli 2,6 miljardia euroa (3,0). Sijoitussidonnaisen vastuuvélän osuus oli 60 prosenttia (55) koko vastuuvélasta.

Sekä vuonna 2018 että koko strategiakaudella 2017-2019 riskiliikkeen tuloksen odotetaan pysyvän vakaana ja kustannusliikkeen tuloksen odotetaan kasvavan kannan muutosten ja kasvun myötä.

Vakuutusteknisten riskien vähentämisessä OP-Henkivakuutus käyttää jälleenvakuutusta. Suurimmat yksittäiset henkilöriskit on suojattu jälleenvakuutuksella, samoin suurimmat asiakaskäyttäytymisriskit. Jälleenvakuutukset suojaavat tulosta tehokkaasti heilahtelulta mahdollisissa ääritilanteissa mutta normaalitilanteessa niillä ei ole oleellista vaikutusta vakuutusliiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön vastuuvélka sisältää merkittävästi korkoriskiä, johtuen erityisesti vanhoista takuutuottoisista vakuutuksista. Korkoriskin suojaus sisältyy yhtiön sijoitusstrategiaan kts. kohta C.2.

A.3 Sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli vuonna 2017 91 (282) miljoonaa euroa. Taattujen etujen markkinaehtoinen vakuutusvelan muutos oli -5 (205) miljoonaa euroa, joten sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoin oli 96 (78) miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden tuottoja nosti osakekurssien nousu. Sijoitustaseen nettotuotto parani edellisestä vuodesta koska osakkeiden ja epälikvidien sijoitusten tuotto oli edellistä vuotta parempi.

Koko sijoitusomaisuuden (ml. vastuuvélkan korkosuoajat) tuotto oli 2,2 %. Korkosijoitusten tuotto oli 1,5 %, osakesijoitusten tuotto 11,1 % ja epälikvidien sijoitusten tuotto 5,1 %. Korkosijoituksista parhaiten tuotti High Yield yrityslainat (7,5 %), osakesijoituksista kehittyvien talouksien osakkeet (15,1 %) ja epälikvidiä sijoituksista listaamattomat osakkeet (10,7%).

Sijoitusten tuotto-odotus vuodelle 2018 on 2,2 %. Sijoitustaseen tuotto-odotus käyvin arvoin on 52 miljoonaa euroa. Sijoitustuottoihin vaikuttaa eniten korkotason ja luottoriskipreemioiden muutos sekä osakesijoitusten kokonaistuotto. Koko sijoitustaseen tuottoon vaikuttaa eniten osakkeiden sekä epälikvidien sijoitusten tuotto.

Sijoitusten ja sijoitustaseen tuotto-odotuksen taustalla on ns. StatusQuo -skenaario, jossa korkotason, valuuttakurssien ja yrityslainojen riskipreemioiden oletetaan pysyvän ennallaan. Korkosijoitusten tuotot ovat siis juoksevia tuottoja korjattuna käyrätuotoilla ja luottotappioilla. Luottotappioiden oletetaan vastaavan sijoitusten luottolaadun mukaista historiallista keskiarvoa. Osaketuotto muodostuu osingosta, inflaatiosta ja pitkän aikavälin odotetusta reaalisesta EPS-kasvusta. Osakkeiden arvostustason oletetaan konvergoituvan kohti pitkän aikavälin keskiarvoaan. Kiinteistöille ja muille epälikvideille sijoituksille johdetaan vastaavat pitkän aikavälin tuotto-odotukset, joita käytetään myös seuraavana vuoden tuotto-odotuksena.

Tarkastelukaudella yhtiöllä ei ollut arvopaperistettuja sijoituksia.

A.4 Muiden toimien tuloksellisuus

Muita toimia ei ole.

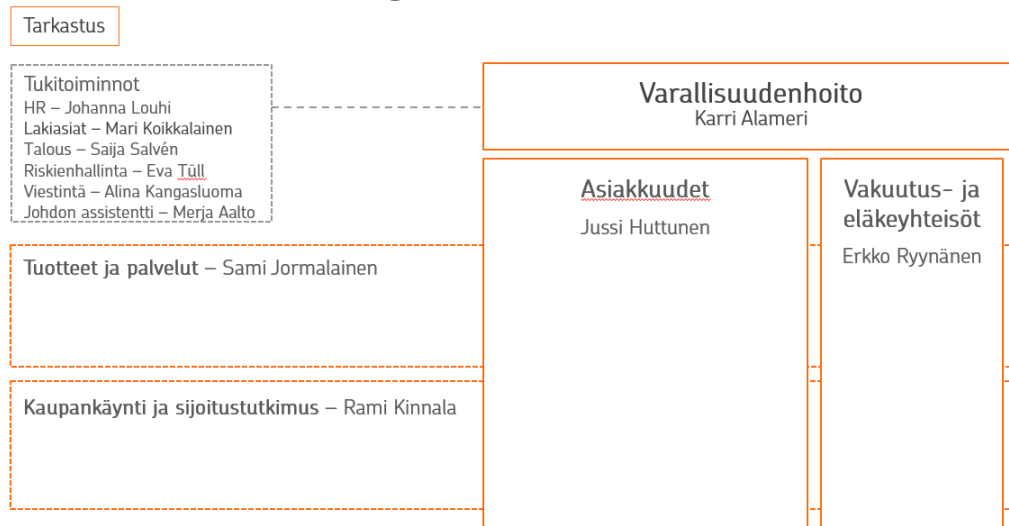
B. Hallintojärjestelmä

B.1 Yleistiedot hallintojärjestelmästä

OP Osuuskunnan johtokunta hyväksyy keskusyhteisön johtamis- ja päätöksentekojärjestelmän liitteineen ja se päivitetään vuosittain. Keskusyhteisön johtamis- ja päätöksentekojärjestelmässä kuvataan keskusyhteisön rooli OP Ryhmän ja keskusyhteisökonsernin johtamisessa sekä keskusyhteisökonsernin toiminnallinen ja juridinen päätöksenteko. Lisäksi johtamis- ja päätöksentekojärjestelmässä ja sen liitteissä määritellään päätöksentekoelimet, niiden tehtävät sekä päätöksentekotasot ja raportointisuhteet.

Toiminnallisesti ja OP Ryhmän tulosraportoinnissa henkivakuutusliiketoiminta kuuluu varallisuudenhoito - segmenttiin, jonka ohjauksesta vastaa OP Osuuskunnan johtokunta. Varallisuudenhoito -segmentin organisaatiorakenne on seuraava:

Varallisuudenhoito Organisaatio 1.6.2017

Raportointisuhteet ovat yllä kuvatun organisaatiorakenteen mukaiset. Poikkeuksena yllä kuvatusta ovat Vakuutus- ja eläkeyhteisöt, joka kattaa mm. OP-Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan. Vakuutus- ja eläkeyhteisöt -organisaation johtaja raportoi OP-Henkivakuutuksen osalta OP-Henkivakuutuksen toimitusjohtajalle.

Yhtiön päätöksenteon tasot ovat seuraavat:

- Yhtiökokous
- Hallitus
- Toimitusjohtaja

Lisäksi yhtiön asioita valmistellaan ja käsitellään varallisuudenhoidon johtoryhmässä.

Yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Toimitusjohtajalla on lakisääteinen vastuu hoitaa päivittäistä yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Yhtiön on varmistettava, että kaikkien yhtiön kannalta merkittävien päätösten tekemiseen ennen päätöksen täytäntöönpanoa osallistuu vähintään kaksi yhtiön toiminnasta vastaavaa henkilöä. Päätöksentekovaltuudet määritellään tarkemmin toimintokohtaisissa ohjeissa.

OP-Henkivakuutuksen yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous päättää hallituksen palkkioista. Hallituksen jäsenet ovat OP Osuuskunnan johtokunnan jäseniä ja heille ei makseta kokouspalkkioita.

OP-Henkivakuutus soveltaa OP Ryhmässä sovittuja palkka- ja kannustejärjestelmiä, joissa on huomioitu Finanssivalvonnan palkitsemista koskevat ohjeet. Henkilökunnalle maksetaan lyhyen tähtäimen tulospalkkioita, mikäli sovitut vuositavoitteet saavutetaan. Pitkän tähtäimen palkitsemisessa maksetaan henkilöstörastolle ja johdolle palkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan.

OP-Henkivakuutus ei tehnyt raportointikauden aikana olennaisia transaktioita osakkeenomistajien tai hallinto-, johto- tai valvontaelimien jäsenten kanssa.

OP-Henkivakuutuksen henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty OP-Eläkekassasta otetulla eläkevakuutuksella. Osa henkilöstöstä kuuluu lisäksi OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön lisäeläketurvan piiriin. Hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenien ja muiden keskeisten toimintojen hoitajien lisä- ja varhaiseläkejärjestelyt on järjestetty em. mukaisesti.

B.2 Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset

OP-Henkivakuutus Oy:n keskeiset toiminnot ovat aktuaaritoiminto, riskienhallintatoiminto, sisäinen tarkastus ja compliance. Keskeisten toimintojen vastuutahot OP Ryhmässä ovat seuraavat:

- Aktuaaritoiminto: Talous ja keskuspankki, OP-Henkivakuutuksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko
- Riskienhallintatoiminto: Riskienhallinta
- Sisäinen tarkastus: Tarkastus
- Compliance: Riskienhallinta

Keskeisten toimintojen lisäksi OP-Henkivakuutus Oy:n kriittisiä ja tärkeitä operatiivisia toimintoja ovat seuraavat:

- Vakuutus- ja korvaustoiminto ml. vakuutusjärjestelmät: Varallisuudenhoito, Tuotteet ja palvelut
- Sijoitustoiminto: Varallisuudenhoito, Vakuutus- ja eläkeyhteisöt
- Taloustoiminto: Talous ja keskuspankki, Tulos ja vakavaraisuus
- Orsa-prosessi (riski- ja vakavaraisuusarvio): Riskienhallinta.

OP-Henkivakuutus Oy:n ulkoistetuista toiminnoista ja niiden valvonnasta vastaa toimitusjohtaja.

Keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi tehdään keskusyhteisökonsernin ohjeistuksen mukaisesti.

B.3 Riskienhallintajärjestelmä, mukaan luettuna riski- ja vakavaraisuusarvio

Riskienhallinnan järjestämisestä vastaa OP-Henkivakuutuksen hallitus OP Ryhmän riskinotto- ja riskitoleranssijärjestelmän ja sen periaatteita tarkentavien Riskienhallintaohjeen ja Riskipolitiikan linjausten mukaisesti. Liiketoiminnan ja muun operatiivisen toiminnan yhteydessä tehtävästä riskienhallintatyöstä vastaa toimitusjohtaja. Keskusyhteisön Riskienhallinta-toiminto vastaa operatiivisesta liiketoimintaorganisaatiosta riippumattomasta riskienhallinnasta.

Vakuutusteknisiä riskejä hallitaan määrittelemällä yhtiön maksuja ja vastuunvelkaa koskevat laskuperusteet turvaaviksi. Ajantasaiset vastuunvalintaohjeet ja omapäätysmäärän ylittävien kuolemanvaraturvien jälleenvakuuttaminen pienentävät vakuutusteknisten tappioiden todennäköisyyttä tai lieventävät niiden tulosvaikutusta.

Kustannusriski muodostuu pitkäkestoisten vakuutussopimusten hinnoittelussa tehdyistä oletuksista yhtiölle kertyvistä vakuutuskannan hoitokustannuksista. Kustannusriski korostuu niissä vakuutustyypeissä, joissa asiakkaalla on mahdollisuus sopimuksen takaisinostoon tai maksusuoritusten keskeyttämiseen. Yhtiö hallinnoi kustannusriskiä tuotekohtaisella kannattavuuden seurannalla, tuotevalikoiman kilpailukyvyllä sekä asiassuhteita vaalimalla.

Sijoitustoiminnan markkinariskeillä tarkoitetaan rahoitusvälineiden, hyödykkeiden tai näiden arvonkehitykseen sidottujen rahoitusvälineiden hinta- ja likviditeettiriskeä. Hintariski jaotellaan edelleen korko-, osake-, luottospread-, hyödyke-, valuutta-, kiinteistö- ja volatiliiteettiriskeihin. Markkinariskit arvioidaan, mitataan ja rajoitetaan tasolle, joka ei vaaranna yhtiön vakavaraisuutta. Sijoitusten muodostama riskiasema määritetään jatkuvasti ja raportoidaan säännöllisesti toimivalle johdolle ja hallitukselle.

OP-Henkivakuutuksen tasehallinnan prosessissa yhtiön vakuutuskannan ja sijoitustoiminnan markkinariskit arvioidaan kokonaisuutena ja kokonaisriskiasema raportoidaan yhteismitallisin menetelmin käypiin mark-

kina-arvoihin perustuen (markkinakonsistenssi). Vastuuvelan avoimet markkinariskipositiot katetaan riittäväällä pääomalla tai suojataan soveltuvilla rahoitusvälineillä kuten korkojohdannaisilla. Tasehallinnan prosessissa arvioidaan ja hallitaan myös yhtiön maksuvalmiusriski. Vakuutus sopimusten takaisinostot, vakuutusmaksujen keskeytykset, korvausmenojen heilahtelut tai kohdevaihdot sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa saattavat johtaa tarpeeseen realisoida yhtiön sijoitusomaisuutta maksuvelvoitteiden kattamiseksi. Maksuvalmiuden varmistamiseksi yhtiö pitää riittävän osan sijoituksistaan likvideissä sijoituksissa. Yhtiö mittaa maksuvalmiusriskiä stressitestin avulla.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan suoria tai välillisiä tulon menetyksiä tai kustannuksia, joita aiheutuu esimerkiksi liiketoiminta- ja valvontaprosessien puutteista, tuotevirheistä, henkilöstöstä, oikeudellisista virheistä, viranomaisraportoinnin tai taloudellisen raportoinnin virheistä, tietoteknisistä virheistä sekä tietoturvan puutteista. Operatiivisten riskien hallinnalla pyritään ennakkoon tunnistamaan keskeisimmät riskit sekä liiketoiminnan tai tietoteknisen ympäristön muutoksista seuraavat uudet riskit. Riskien toteutumista seurataan ja toteutuneiden riskien osalta ryhdytään toimenpiteisiin uudelleentoteutumisen estämiseksi. Keskeisin työväline operatiivisten riskien hallintaan on laadukas liiketoimintaprosessien hallinta.

Ulkoistettujen toimintojen osalta yhtiö noudattaa OP Osuuskunta -konsernissa hyväksytyjä menettelytapoja ja varmistaa, ettei ulkoistamisesta seuraa liiketoimintaprosessien laadun heikkenemistä eikä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintaedellytysten heikkenemistä.

Jatkuvuussuunnittelun avulla turvataan toiminnan jatkuvuus vakavan liiketoiminnan tai toimintaympäristön kriisitilanteen tapahtuessa. Tällaisia riskejä voivat olla esimerkiksi keskeisen toimitilan tuhoutuminen, yleisen tai yhtiökohtaisen tietoteknisen ympäristön vakava vaurioituminen ja pitkäkestoinen toimimattomuus sekä rahoitusmarkkinoiden tai pankkijärjestelmän toimintojen keskeytyminen kriisitilanteen tai viranomaisten toimien seurauksena. Yhtiö laatii jatkuvuussuunnitelmansa OP Osuuskunta -konsernin linjausten ja ohjeistuksen mukaisena.

OP-Henkivakuutus laatii vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA), jonka tavoitteena on varmistaa vakavaraisuussäännösten jatkuva noudattaminen huomioiden yhtiön riskiprofiili ja pääoman riittävyys lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Arvion tulokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Riski- ja vakavaraisuusarvio käsitellään varallisuudenhoidon johtoryhmässä, keskusyhteisön tase- ja riskienhallintavaliokunnassa sekä OP-Henkivakuutuksen hallituksessa. OP Osuuskunnan hallintoneuvoston riskienhallintavaliokunta arvioi OP Ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan laatua ja riittävyyttä.

Vuoden 2017 riski- ja vakavaraisuusarviossa vakavaraisuusaseman kehittymistä arvioidaan eri makrotalouden skenaarioissa. Riski- ja vakavaraisuusarvion mukaan OP-Henkivakuutuksen vakavaraisuus ylitti vakavaraisuustavoitteen ja yhtiön vakavaraisuus täytti vakavaraisuusvaateet viiden vuoden tarkastelussa kaikissa makrotalouden skenaarioissa. Pitkän aikavälin tavoitteena on pitää henkivakuutuksen vakavaraisuusasema (ilman siirtymäsääntöä) tasolla, jossa oman varallisuuden määrä on keskimäärin 130 % vakavaraisuusvaateesta (SCR).

Kertomusvuoden aikana riskienhallinnan keskeiset tekemiset liittyivät sijoitusten riskitason alentamiseen, vastuuvelan korkoriskin mallintamiseen ja sen suojaamiseen vakuudellisilla korkojohdannaisilla, vakavaraisuuslaskennan ja riskimittareiden kehittämiseen, massaraukeamisriskin jälleenvakuuttamiseen sekä operatiivisten riskien kartoitukseen. Henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ja sijoitusten riskitasossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kokonaisuutena henkivakuutuksen riskiasema on säilynyt vakaana.

B.4 Sisäinen valvontajärjestelmä

Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä on riittävä ja tehokas sisäinen valvonta. Yhtiössä noudatetaan OP Ryhmän sisäisen valvonnan periaatteita. Hallituksen vahvistamien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti sisäistä valvontaa toteutetaan yhtiössä eri muodoissa kaikilla organisaation tasoilla yksittäisestä toimi-

henkilöstä aina yhtiön hallitukseen asti. Sisäinen valvonta on osa yhtiön päivittäistä toimintaa ja toteutuksesta vastaa toimitusjohtaja. Sisäisen valvonnan tehtävät ja vastuut on kuvattu liiketoiminnan sisäisen valvonnan ohjeessa.

Yhtiössä tapahtuvan sisäisen valvonnan tukena käytetään OP Ryhmän keskusyhteisön hyväksymää sisäisen valvonnan työkalua. Sisäisen valvonnan riittävyttä arvioidaan yhtiössä säännöllisesti myös riskikartoitusten yhteydessä. Havaitut puutteet sisäisessä valvonnassa korjataan ja korjaustoimenpiteiden edistymistä seurataan.

B.5 Sisäisen tarkastuksen toiminto

OP-Henkivakuutuksen hallitus vastaa sisäisestä tarkastuksesta, joka on järjestetty ryhmätasoisesti siten, että tarkastustyö toteutetaan OP Ryhmän sisäisen tarkastuksen toimesta.

Sisäinen tarkastus laatii vuosittain toimintasuunnitelman, jonka mukaisesti yksittäiset tarkastukset suoritetaan. Toimintasuunnitelmaa arvioidaan vähintään puolivuositain sen hetkiseen riskiarvioon perustuen. Toimintasuunnitelman muutoksista raportoidaan hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota mm. aiempien tarkastusten tuloksiin, jatkuvan seurannan havaintoihin ja liiketoiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuneisiin ja ennakoitavissa oleviin muutoksiin.

Suoritetuista tarkastuksista sisäinen tarkastus antaa tarkastusraportit, jotka sisältävät tarkastuskriteerit, havainnot, riskiarviot ja suositukset. Sisäisen tarkastuksen antamien suositusten toteuttamista seurataan Tarkastusten hallinta -järjestelmän kautta säännöllisesti ja tarvittaessa toteutetaan seurantatarkastus.

Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle, keskusyhteisön ylimmälle johdolle, keskusyhteisön liiketoimintasegmenttien ja toimintojen johtoryhmille, keskusyhteisön compliancella ja Finanssivalvonnalle sekä yhteisöjen hallituksille. Raportointi sisältää myös suositusten toteuttamista koskevat tiedot.

Sisäisen tarkastuksen suorittama tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Sisäinen tarkastus tukee OP Ryhmää sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäinen tarkastus on suoraan OP Ryhmän pääjohtajan alainen ja raportoi OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle.

Sisäisellä tarkastuksella ei ole operatiivista vastuuta tai valtuuksia tarkastettavista toiminnoista. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto vahvistaa OP Ryhmän sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman.

Tarkastukset toteutetaan hyvää sisäistä tarkastustapaa noudattaen. Hyvää tarkastustapaa ja sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta ja objektiivisuutta linjaavat sisäistä tarkastusta koskevat The Institute of Internal Auditorsin sekä tietojärjestelmätarkastusta koskevat Information Systems Audit and Control Associationin julkaisemat ammattistandardit sekä eettiset säännöt. Tarkastuksen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja raportointi toteutetaan riippumattomasti. Sisäisen tarkastuksen toiminnan ulkoinen laadunarviointi suoritetaan viiden vuoden välein.

Kertomusvuoden aikana sisäinen tarkastus kohdistui riski- ja vakavaraisuusarvioinnin (ORSA) toteuttamiseen, dokumentointiin, laadunvarmistamiseen ja hyväksymismenettelyiden asianmukaisuuteen ja riittävyteen. Tarkastuskohteen sisäisen valvonnan taso on arvioitu kehitettäväksi. Suositusten toimenpideseurantatietojen perusteella havaittujen puutteiden korjaamiseksi on sisäisen tarkastuksen käsityksen mukaan ryhdytty asianmukaisiin toimenpiteisiin.

B.6 Aktuaaritoiminto

Yhtiön vakuutusyhtiölain mukaisesta aktuaaritoiminnosta vastaa OP Osuuskunnan Talous ja Keskuspankki -toiminnon. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa myös siitä, että yhtiössä sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset.

Aktuaaritoiminto vastaa vakuutuskannan mallintamisesta ja arvostamisesta yhtiön vakuutusteknisenä vastuuelkana ja yhdessä vakuutustuotannon kanssa vakuutusteknisten riskien hinnoittelusta.

B.7 Ulkoistaminen

Yhtiössä noudatetaan OP Ryhmälle laadittua ulkoistusten hallinta -ohjetta, joka perustuu Finanssivalvonnan ulkoistamissääntelyyn.

OP Ryhmän ohjeen tavoitteena on mm. toimintojen keskittäminen ja sitä kautta palvelujen tuottaminen tehokkaasti ja yhdenmukaisesti. OP-Henkivakuutus Oy:n hallitus päättää ulkoistamisesta yhtiön ja vakuutettujen edun mukaisesti.

C. Riskiprofiili

C.1 Vakuutusriski

Vakuutustoiminta perustuu riskin ottamiseen ja sen hallintaan. Merkittävimmät riskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun sekä vastuuelan riittävyteen. Lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski tulee vastuuelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä.

Merkittävimmät vakuutustekniset riskit olivat asiakaskäyttötymis-, pitkäikäisyys- sekä kuolevuusriski. Asiakaskäyttötymisriski tarkoittaa sitä, että vakuutuksenottajat käyttävät vakuutus sopimuksiinsa liittyviä optioita yhtiön kannalta ennakoimattomasti negatiivisesti. Tämä asiakaskäyttötymisen ennakoimaton muutos kasvattaa yhtiön vastuuelkaa. Kuolevuus- ja pitkäikäisyysriskit tarkoittavat sellaista pysyvää, ennakoimattomaa muutosta kuolevuuskehityksessä, että muutos vaikuttaa vakuutusyhtiöön negatiivisesti kasvattaen vastuuelkaa.

Vakuutusriskien vähentämistekniikoista merkittävin on huolellinen riskinvalinta ja riskienhallintapolitiikan huolellinen noudattaminen. Yhtiö on pienentänyt omalla vastuullaan olevaa vakuutusriskiä jälleenvakuuttamalla suuret yksittäiset vakuutusriskit sekä asiakaskäyttötymisriskin. Jälleenvakuutukset suojaavat tulosta tehokkaasti heilahtelulta mahdollisissa ääritilanteissa mutta normaalitilanteessa niillä ei ole oleellista vaikutusta vakuutusliiketoiminnan tulokseen. Asiakaskäyttötymisriskin jälleenvakuuttaminen myös vaikuttaa yhtiön vakavaraisuusasemaan, sillä riski asiakaskäyttötymisen muutoksesta on osittain siirretty jälleenvakuuttajille. Jälleenvakuutuksen tehokkuutta seurataan jälleenvakuutuksen vaikutuksella yhtiön vakavaraisuuspääoman tuottoon sekä jälleenvakuutusohjelman vaikutuksella yhtiön tulosvolatiliteettiin.

Yhtiön pääomasuunnitelman mukaisesti riskiä voidaan vähentää tilanteessa, jossa vakavaraisuus on merkittävästi vaarantunut. Riskin vähentämistekniikoihin kuuluvat mm. sijoitussalkun riskillisyyden pienentäminen ja jälleenvakuutuksen kasvattaminen.

Vakuutusriskien osalta suurimpia riskikeskittymiä OP-Henkivakuutuksessa ovat erityisesti samaan jälleenvakuutus sopimukseen liittyvät yksittäiseen vastapuoleen kohdistuvat riskit. Yhtiön jälleenvakuutuksen toteuttamisessa noudatetaan sisäistä riskienhallinnan ja aktuaaritoimen ohjeistusta ja limitointia jälleenvakuuttajan laadulle sekä jälleenvakuutuksen riittävästä hajauttamisesta eri vastapuolille. Vastapuolikeskittymiä seurataan ja muutokset raportoidaan yhtiön johdolle.

31.12.2016 Keskinäisestä Henkivakuutusyhtiö Suomesta siirtyi OP-Henkivakuutukseen eläkevakuutuskanta, josta on muodostettu eriytetty tase. Kannan mukana siirtyi tulevien lisäetujen vastuuta, joka puskuroi tämän vakuutuskannan markkina- ja asiakaskäyttötymisriskejä. Tästä johtuen kannanluovutuksen henkivakuutusyhtiön riskiprofiiliin ja Solvenssi II vakavaraisuusasemaan olivat vähäiset.

Skenaarioanalyysit

Henkivakuutustoiminnan pääomasuunnittelun tavoitteena on varmistaa ennakoivasti, että henkivakuutus-toiminnalla on riittävä vakavaraisuus vakuutuksenottajien ja edunsaajien etujen turvaamiseksi, riittävä riskikantokyky nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin ja odottamattomiin tappioihin nähden ja pääomat ovat tehokkaasti käytössä. Pääomasuunnitelma sisältää myös varautumistoenpiteet vakavaraisuuden ylläpitämiseksi.

Henkivakuutuksen vakavaraisuusaseman kehittymistä arvioidaan osana yhtiön ORSA prosessia eri makrotalouden skenaarioissa (perus, kriisi, nopea ja yhdistelmä), joiden pohjalta on johdettu keskeiset laskentaoletukset (sijoitustoiminnan tuotto, korkotasot) vakavaraisuusaseman arvioimiseksi. Skenaarioissa makroekonomisten tekijöiden oletetaan vaikuttavan BKT-muutosten ja inflaatiotason kautta vakuutusliiketoiminnan volyymeihin sekä kulusuhteisiin.

Skenaarioita pl. perusura on lisäksi pahennettu stressaamalla katetta odottamattomilla henkivakuutus-spesifeillä asiakaskäyttätymisriskeillä. Odottamattomana asiakaskäyttätymisriskinä on käytetty skenaariosta riippuen eri tasoista ylijäämäisen kannan massaraukeamista.

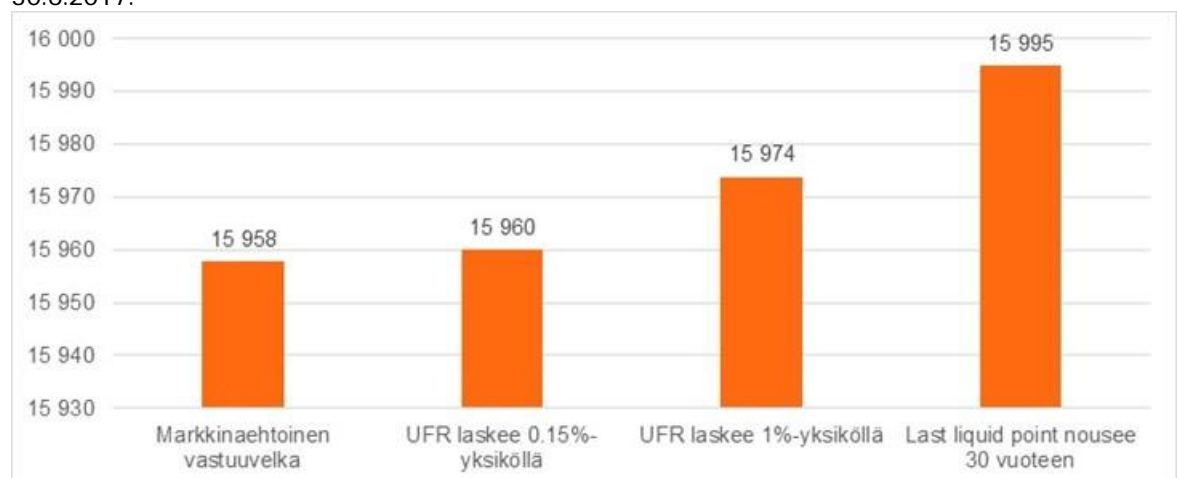
Skenaarioanalyysi toteutettiin tilanteesta Q2/2017 ja skenaarioanalyysin tuloksena yhtiön vakavaraisuus ylitti vakavaraisuusvaateen ilman siirtymäsääntöjä kaikissa skenaarioissa.

Korkokäyrän herkkyyshanalyysi

SII korkokäyrä sisältää mukautuksia erityisesti koskien maturiteetteja 20:stä eteenpäin. Maturiteetin 20 (last liquid point) korkokäyrän pisteestä extrapoloidaan korkokäyrää kohti ns. UFR (ultimate forward rate) tasoa. UFR on tällä hetkellä 4,05 % ja oli herkkyyshanalyysin toteutushetkellä (Q2/2017) 4,2%. Olennaisin vaikutus SII korkokäyrällä on SII-vastuuvelan arvoon. UFR tasoa ja last liquid point maturiteetin vaikutusta tarkasteltiin kahdella erillisellä herkkyyshanalyysillä sekä 1.1.2018 toteutumassa olleella muutoksella.

1. UFR: taso tippuu 4,05%:iin
2. UFR:n taso tippuu 3,2 %:iin ja
3. Last liquid point siirtyy maturiteettipisteeseen 30

Alla on esitetty vaikutukset vastuuvelkaan eri stressitilanteissa. Lähtötilanne on vastuuvelka hetkellä 30.6.2017.

Herkkyysharkastelun seurauksena yhtiö täyttää edelleen vakavaraisuusvaatimuksen ilman siirtymäsääntöjä kaikissa analyyseissä.

C.2 Markkinariski

Yhtiön hallitus määrittää sijoitussuunnitelmalla yhtiön strategisen tahtotilan taseen markkinariskien tasosta ja valtuuttaa sijoitusorganisaation hoitamaan sijoitustasetta sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen omaisuusluokkakuvausten, perusallokaation ja riskilimiittien puitteissa. Sijoitussuunnitelmien hyväksymisen lisäksi hallitus valvoo yhtiön riskiaseman kehitystä ja toiminnalle asetettujen limiittien noudattamista.

Taseen markkinariskien sekä korko-, luotto-, ja volatiliteettiriskien hallinnalla pyritään vakauttamaan yhtiön oman pääoman vaihtelu Solvenssi II -ympäristössä ja varmistumaan siitä, että markkinahintojen muutokset eivät vaaranna yhtiön vakavaraisuusasetmaa. Yhtiön sijoitustoiminnan tärkein rajoite on Solvenssi II SCR-vakavaraisuussuhde, jonka tavoitetaso on 130 %.

Yhtiön markkinariskitaso mitoitetaan siten, että yhtiön vakavaraisuus kestää voimakkaan omien varojen laskun ilman, että riskillisiä sijoituksia joudutaan myymään toimintaedellytysten turvaamiseksi. Salkun hajautustavoitteet tukevat markkinariskien hallintaa. Yhtiö analysoi jatkuvasti sijoitusmarkkinoiden tilaa sekä omaa vakavaraisuuttaan ja sopeuttaa sijoitussalkkunsu riskitason tarvittaessa. Mikäli sijoitustoiminnan riskitasoa joudutaan pienentämään, yhtiöllä on valmius reagoida nopeasti eri johdannaistuotteilla, jonka jälkeen riskitasoa pienennetään hallitusti käteismarkkinoilla.

Varovaisuusperiaatteen noudattamista valvotaan kokonaisriskin rajoittamisen lisäksi myös yksittäisten sijoituspäätösten osalta. Sijoituksia toteutetaan vain hallituksen hyväksymiin tuotteisiin. Sijoitukset, joiden rakenne tai riskiprofiili poikkeaa oleellisesti sijoitussuunnitelmassa määritellystä omaisuusluokastaan, käsitellään uusina omaisuusluokkina tai sijoitustuotteina. Hallitus hyväksyy uudet omaisuusluokat ja sijoitustuotteet hyväksyntää varten tehdyn selvityksen pohjalta. Hallitus myös päättää uusien johdannaistuoteryhmien käyttöönotosta. Ennen johdannaisten käyttöönottoa laaditaan erillinen ohje kyseiselle johdannaiselle. Riskikeskittyviä rajoitetaan vastapuolikohtaisilla rajoitteilla. Lisäksi ääriskenaarioiden riskiä rajoitetaan korkosijoitusten luottoluokitusjakaumilla. Riittävän likviditeetin varmistamiseksi epälikvidien sijoitusten osuutta kokonaisuudesta seurataan osana viikkoraportointia.

Sijoitustoiminnan osalta yhtiöllä ei ole olennaisia yhteen vastapuoleen kohdistuvia riskikeskittyviä. Osakesijoitukset on hajautettu globaalisti eri sektoreille keskittyviä välttämällä. Myös joukkolainamarkkinoilla nimikkohaitaisia riskejä seurataan säännöllisesti.

Korkoriski

Markkinariskeistä keskeisimmät ovat vastuuvelan arvostukseen liittyvä korkoriski ja luottomarginaaliriski. Yhtiön hallitus määrittää sijoitussuunnitelmalla yhtiön strategisen tahtotilan korkoriskin suojaustasosta ja suojan liikkumarajoista. Hallitus valtuuttaa sijoitusorganisaation muokkaamaan korkosuojausta strategiansa mukaisesti vastaamaan muuttuvaa vastuuvelan rakennetta vallitseva markkinaympäristö huomioiden.

Vastuuvelan arvostukseen käytetään volatiliteettikorjauksen sisältävää riskitöntä korkokäyrää ja siksi vastuuvelan arvostusriskejä suojataan korkojohdannaisilla ja suorilla korkosijoituksilla. Yhtiön vastuuvelka on euromääräinen ja siksi pääosa korkosijoituksista on euromääräisissä arvopapereissa. Varojen ja velkojen rakenteellista yhteensopivuutta korkoriskin ja myös luottomarginaaliriskin osalta seurataan vähintään viikoittain. Merkittävä osa korkoriskistä on suojattu. Korkoriskin hallinnassa yhtiö on suojannut vastuuvelan markkinaehtoinen korkoriskin täysin 30 vuoteen asti. Yhtiö valmistautuu suojaamaan korkoriskin lähivuosina 50 vuoteen saakka. Sijoitussuunnitelmassa rajataan paralleelin korkoliikkeen minimisuojausaste samoin kuin ei paralleelit korkoliikkeet huomioivan korkoriskin minimisuojaustaso. Taseen korkosuojauksen tehokkuutta seurataan viikoittain.

Korkoriskin hallinnassa huomioidaan myös tulevaisuudessa maksettavat asiakashyvitykset. Asiakashyvitysten huomioiminen laskee koko vastuuvelan korkoriskiä nykyisellä korkotasolla (-0.1 meur/korkopiste), mutta

kasvattaa konveksisuutta. Asiakashyvitysten tuomaa vastuuvelan konveksisuus- ja volatiliiteettiriskiä suojataan swaptioilla. Yhtiö on suojannut nykykorkotasolla arviolta noin 50 % vastuuvelan volatiliiteettiriskistä. Vastuun volatiliiteettiriski muuttuu korkotason muuttuessa.

Yhtiön korkosidonnaista tasetta voidaan käyttää sijoitussidonnaisen taseen katteen hallinnassa poikkeustilanteissa avoimen kokonaisriskin sulkemiseksi.

Osakeriski

Korkoriskin ja luottomarginaaliriskin suojauksen jälkeen yhtiön taseen merkittävin markkinariski oli raportointihetkellä osakeriski. Merkittävin osa riskistä tulee epälikvideistä sijoituksista ja hivenen pienempi osuus pääomavaateesta tulee likvideiltä osakemarkkinoilta. Osakeriskin kokonaismäärää hallitaan omaisuusluokakohtaisilla rajoitteilla, riskillisten sijoitusten maksimimäärällä sekä sijoitussalkun kokonaisriskiä rajoittavalla maksimiriskitasolla. Osakeriskiä ei ole suojattu tarkasteluperiodin aikana.

Luottomarginaaliriski

Merkittävä osa yhtiön korkosijoituksista kohdistetaan hyvän luottolaadun joukkolainoihin, joilla haetaan maltillista tuottoa riskitietoisesti ja huomioiden vastuuvelan arvostuskäyrän mallinnuksen perusteena oleva alan keskimääräisen sijoitussalkun rakenne. Taseen nettomääräistä riskiä seurataan viikoittaisen taseriskien seurannan yhteydessä. Vakuutusyhtiöille asetetaan yhtiökohtaiset luottoluokituslimiitit. Riskistä ja pääomavaateesta merkittävin osa tulee hyvän luottolaadun joukkolainoista. Spekulatiivisen laadun lainojen osuus luottomarginaaliriskin pääomavaateesta oli tarkasteluhetkellä selvästi pienempi. Sijoittamista strukturoituihin- ja arvopaperistettuihin luottoriskiä sisältäviin sijoitustuotteisiin rajoitetaan sijoitussuunnitelmassa. Näistä tuotteista on tehtävä tuotekuvaus ja pyydettyä riskienhallinnan lausunto. Tuotekuvaus ja lausunto tehdään kullekin tuotetyypille (ei esim. yksittäiselle lainalle).

Valuuttariski

Vakuutusyhtiön vastuuvélka on euromääräinen ja siksi merkittävä osa sijoituksista kohdistuu euromääräisiin sijoituksiin. Valuuttariskillisiä sijoituksia toteutetaan hajautushyötyjen lisäämiseksi ja salkun hoidon tehostamiseksi. Yhtiön hallitus määrittää sijoitussuunnitelmalla yhtiön strategisen tahtotilan valuuttariskin suojaustasosta ja suojan liikkumarajoista. Avoimen valuuttaposition suuruutta ja valuuttariskin määrää koko taseen tasolla seurataan säännöllisellä raportilla.

Kiinteistöriski

Kiinteistösijoituksia hyödynnetään sijoitussalkun riski/tuotto -suhteen parantamiseksi sekä tasaamaan sijoitusomaisuudesta kertyviä kassavirtoja ja arvostusten vaihteluja. Kiinteistösijoitusten suhteelliseen osuuteen sijoitusomaisuudesta vaikuttaa sijoitusmarkkinoiden ja suhdannetilanteen kehitys sekä keskusyhteisön asettamat rajoitukset epälikvideille sijoituksille. Kiinteistösijoitukset suunnataan kohteisiin, joita voidaan pitää sijoituskohteena pitkällä aikajänteellä. Suoria kiinteistösijoituksia oman markkina-alueen ulkopuolelle ei tehdä. Kiinteistösijoitusten määrää ja hajautusta säännellään tarkemmin yhtiökohtaisissa sijoitussuunnitelmissa. Kiinteistöriskin maksimimäärää säädetään epälikvidien sijoitusten maksimirajoitteella. Kiinteistöriskistä merkittävin osuus tulee suorista kiinteistösijoituksista. Epäsuorien kiinteistöjen osalta osa riskeistä käsitellään osakeriskimoduulissa puuttuvan läpivalaisutiedon vuoksi.

C. 3 Luottoriski

Sijoitussuunnitelmassa hallitus määrittää toimivalle johdolle rajoitteet, joilla säädellään luottoriskin maksimimäärää. Vastapuolikohtaista riskiä ja luottoriskin maksimimäärän rajoittamiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisellä seurantaraportilla, jossa sijoitustoiminnan positiot läpivalaistaan mahdollisimman tarkan tiedon saamiseksi vakuutusyhtiön luottoriskin määrästä. Keskittymäriskin pääomavaadelaskelma perustuu läpivalaistuun sijoitustaseeseen. Vakuutusyhtiöllä ei ole merkittäviä nimikohtaisia

keskittyviä. Tarkemmat maa-, nimi- ja luottoluokituskohtaiset rajoitteet määritetään OP Ryhmän riskipoliitikassa. Kumulatiivisella luottoluokituslimiitillä varmistetaan, että hyvän luottolaadun lainoja on riittävän suuri osa korkosijoituksista turvaamassa vakuutusyhtiön pääoma.

C. 4 Likviditeettiriski

Likviditeetti otetaan huomioon muodostettaessa sijoitusallokaatiota ja päätettäessä käytettäviä instrumentteja. Likviditeetin turvaaminen on tärkeää kaikissa olosuhteissa. Yhtiön koko sijoitusomaisuudesta merkittävä osa on normaalioloissa nopeasti muutettavissa käteiseksi, ja likviditeetti suhteessa vastuuvelan asettamiin likvidisyysrajoitteisiin on erinomaisella tasolla. OTC johdannaisten keskusvasta-puoliselvitykseen siirtyminen lisää myös osaltaan likviditeettitarpeita.

Likviditeettiriskin määrää hallinnoidaan rajoittamalla epälikvidien maksimiosuutta sekä arvostamalla vastuuelka likviditeettiriskin huomioivaa Solvenssi II-arvostuskäyrää hyödyntäen. Solvenssi II-diskonttokäyrää muodostettaessa otetaan huomioon volatilitteettikorjaus, jonka taso on johdettu vakuutusyhtiöiden keskimääräisen joukkolainasalkun valtionlainojen ja euromääräisten yritysainojen likviditeettipreemioista Solvenssi II-säädösten mukaisesti. Luottoriskipreemioiden leventyminen nostaa diskonttokorkoa ja laskee vastuuvelan markkina-arvoa. Näin arvostuskäyrän sisältämä volatilitteettikorjaus suojaa vakavaraisuuspääoman heiluntaa markkinahäiriöistä johtuvilta yritysainojen likviditeettipreemion levenemiseltä. Vastuuvelan herkkyyttä likviditeettipreemioiden liikkeille eli volatilitteettikorjausherkkyyttä suojataan suuntaamalla merkittävä osa sijoitussalkusta hyvän luottoluokan yritysainoihin ja valtionlainoihin. Taseen nettomääräisen luottoriskin vakavaraisuuteen kohdistamaa kokonaisriskiä sekä epälikvidien sijoitusten määrää suhteessa hallituksen määrittämiin rajoitteisiin seurataan osana säännönmukaista raportointia. Näiden lisäksi ryhmän riskienhallinta seuraa sijoitusten likviditeettiriskin määrää sijoitusten likvidointiaikajakautaman avulla.

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettavissa olevan voiton kokonaismäärä

SII-vakuutusmaksuvastuu eroaa vastuuvelan kirjanpidollisesta käsittelystä. Solvenssi II:n vakuutusmaksuvastuu perustuu jäljellä olevaan vakuutuskauteen liittyviin kassavirtoihin. Kassavirroissa huomioidaan vakuutusmaksuvastuu aiheutuvat tulevat ja menevät kassavirrat. SII-vakuutusmaksuvastuu sisältää siten myös tulevat vakuutusmaksut minkä vuoksi vakuutusmaksuvastuu voi olla negatiivinen. SII:n vakuutusmaksuvastuussa huomioidaan vakuutusmaksujen lisäksi korvauksiin, korvausten hoitokuluihin ja muihin liikekuluihin liittyvät kassavirrat. Sopimusten odotettu raukeaminen huomioidaan vähentämällä vakuutusmaksujen kassavirroista sopimukseen liittyvä kokemusperäinen raukeaminen sekä huomioimalla vakuutusturvan päätymisen vaikutus korvauksiin ja muihin kuluihin.

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettavissa olevan voiton kokonaismäärä 31.12.2017 oli 497 miljoonaa euroa.

C. 5 Operatiivinen riski

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, että toiminnassa ei toteudu ennakoimattomia operatiivisia riskejä. Operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyyttä. Riskikartoitukset toteutetaan kartoitettavan kokonaisuuden itsearviona.

OP-Henkivakuutuksessa operatiivisten riskien hallinnassa noudatetaan yhtenäistä järjestelmätuettua toimintamallia, joka mahdollistaa operatiivisia riskejä koskevan tiedon keräämisen ja riskien hallitsemiseksi toteuttavien toimenpiteiden suunnittelun.

Havaittujen riskitapahtumien kirjaamisen ja raportoinnin tavoitteena on varmistaa, että tapahtumat pystytään raportoimaan johdolle ja viranomaisille. Tavoitteena on myös kehittää toimintaa niin, että merkittävimmät riskitapahtumat vältetään.

D. Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

D.1 Varat

Olenneisimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat vastuuvelan arvostuksesta sekä sijoitusomaisuuden arvostuserosta.

Sijoitusten arvostamista koskevat tiedot

Sijoitusomaisuuden olennaisin ero on tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuden oman varallisuuden välillä on arvostaminen käypään arvoon pääsääntöisesti IFRS perusteisesti. Sijoitusomaisuuden arvostuserot sisältävät myös vastuuvelan suojien arvon.

Rahoitusinstrumentit ja käypä arvo

Yhtiö arvostaa rahoitusinstrumentit standardin IAS 39 mukaan käypään arvoon. Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla tai jos ei ole toimivia markkinoita omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa (esim. OTC-johdannaiset), niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Arvostusmenetelminä käytetään asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisen markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskontauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Epälikvideille tuotteille on tyypillistä, että hinnoittelumallilla laskettu hinta poikkeaa toteutuneesta kauppahinnasta. Toteutunut kauppahinta on kuitenkin paras osoitus tuotteen käyvästä arvosta.

Kirjaaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä eli päivänä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistö on maa-alue ja/tai rakennus tai rakennuksen osa, joka omistetaan vuokratuoton tai omaisuuden arvonnousun hankkimiseksi. Myös sellaiset kiinteistöt, joista vähäinen osuus on omistajayhtiön omassa tai sen henkilökunnan käytössä luetaan sijoituskiinteistöiksi. Omassa tai henkilökunnan käytössä olevaa osuutta ei kuitenkaan lueta sijoituskiinteistöksi silloin, kun tämä osa on myytävissä erikseen.

Sijoituskiinteistöt merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon, joka sisältää transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sijoituskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon. Myös rakenteilla olevat sijoituskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon edellyttäen, että käypä arvo on luotettavasti määritettävissä.

Jos vertailukelpoista markkinatietoa arvioitavaa kohdetta vastaavien kiinteistöjen toteutuneista kauppahinnoista ei ole saatavilla, käytetään liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyn pohjana tuottoarvolaskentaa ja kohdekohtaiseen nettotuottoon perustuvia sisäisiä laskentamalleja. Tuottoarvon laskennassa hyödynnetään sekä OP Ryhmän sisäistä että ulkoista tietoa. Kohteen nettotuotto muodostuu vuokratuottojen ja hoitokulujen erotuksesta ja se perustuu voimassa olevien vuokrasopimusten mukaiseen tuottoon tai, sikäli kuin voimassa olevaa vuokrasopimusta ei ole, keskimääräisiin markkinavuokriin. Tuotoista vähennettävät kulut perustuvat pääosin toteutuneisiin kuluihin. Laskennassa huomioidaan myös oletus kohteen vajaakäytöstä. Tuottoarvon laskentaa varten markkinavuokra- ja kustannustasoista hankitaan tietoa OP Ryhmän oman asiantuntemuksen lisäksi ulkopuolisista lähteistä. Sijoituskiinteistöjen tuottovaatimukset määräytyvät kohteen käyttötarkoituksen, sijainnin ja kunnon/ajanmukaisuuden perusteella ja ne perustuvat riippumattoman ulkopuolisen Kiinteistötieto Oy:n asiantuntijan toimittamiin markkinatietoihin.

Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo arvioidaan pääasiassa kaupp-arvomenetelmällä perustuen vastaavanlaisten kohteiden toteutuneisiin kauppahintatietoihin ja keskusyhteisökonsernin sisäiseen asiantuntemukseen. Rakentamattomien tonttien arvossa on huomioitu arviointihetken kaavoitus- ja markkinatilanne. Merkittävimpien kohteiden käypä arvo perustuu ulkopuolisten, AKA-auktorisoitujen arvioitsijoiden laatimiin arviokirjoihin. Ulkopuoliset arvioitsijat käyttävät arviointinsa pohjana kassavirta-analyysia.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan nolnaan.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset

20–50 vuotta

Varavoimallaitteet ja generaattorit	15 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Atk-laitteistot	3–5 vuotta
Autot	5–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Yhtiön tase laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämismuuttua. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Solvenssi II -taseen ja kansallisen tilinpäätöstaseen varojen ero 31.12.2017, milj.€

	Kansallinen tilinpäätöstase	Solvenssi II -tase	Ero
Aineettomat hyödykkeet	62	0	62
Verosaamiset	6	6	0
Sijoitukset	6 752	7 005	-253
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	10 126	10 126	0
Jälleenvakuutussaamiset	71	96	-24
Muut varat	679	615	64
Varat yhteensä	17 696	17 847	-151

D.2 Vakuutustekninen vastuuelka

Ensivakuutukselle lasketaan vastuuelka, joka on parhaan arvion ja riskimarginaalin summa. Paras arvio lasketaan huomioimatta jälleenvakuutussaamisia. Riskimarginaali lasketaan huomioiden jälleenvakuutuksen riskiä puskuroiva vaikutus. Paras arvio on ajantasainen Solvenssi II-korkokäyrällä diskontattujen tulevien kassavirtojen nykyarvo. Paras arvio lasketaan deterministisesti lukuun ottamatta tulevien lisäetujen arvostamista, johon käytetään tilastollisia laskentamenetelmiä. Vastuuelan arvostuseroissa on huomioitu volatiiliteettikorjauksen sekä vastuuelan siirtymäsäännön vaikutus.

Jälleenvakuutussaamiset kirjataan varoihin ja ne lasketaan samoin periaattein kuin paras arvio sillä lisäyksellä, että saamisista vähennetään odotusarvo sille, että vastapuoli ei pysty maksamaan kaikkea saatavaa. Ensivakuutuksen velka ja jälleenvakuutussaamiset lasketaan samassa laskennassa, jotta taseessa olisi oikea määrä varoja. Yhteislaskenta tekee myös velan ja varojen kassavirrat yhtenäisiksi.

Kuvaus vakuutusteknisen vastuuelan arvoon liittyvän epävarmuuden tasosta

Vastuuelka on luonteeltaan ennustemalli, joka sisältää estimointi- ja malliepävarmuutta. Estimointiepävarmuutta vähentää hyvä korvausinformaation laatu, tilastoaineiston riittävä koko, huolellinen ja asiantunteva analysointi, analyysien vertaisarviointi sekä hyväksymismenettely. Suurin epävarmuus liittyy pitkäjänteisiin, elinikäisiin vastuita sisältäviin vakuutuslajeihin, johtuen pitkälle tulevaisuuteen toteutettavista ennusteista. Epävarmuus huomioidaan riskimarginaalissa Solvenssi II standardimenetelmällä.

Solvenssi II ja kansallisen tilinpäätösstandardin laadulliset erot vastuuvelan arvostuksessa

Alla on kuvattu Solvenssi II vastuuvelan ja kansallisen tilinpäätösstandardin mukaisen vastuuvelan olennaiset arvostuserot.

Vastuuvelan erä	FAS	Solvenssi II
Vakuutusmaksuvastuu	Kertynyt vakuutussäästö / Hinnoitteluperusteilla laskettu tulevien korvausten pääoma-arvo / Pro rata vakuutusmaksutulon perusteella.	Sopimukseen liittyvien tulevien korvausten ja kulujen pääoma-arvo vähennettynä tulevien saamisten pääoma-arvolla.
Alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu	Kertynyt vakuutussäästö	Sopimukseen liittyvien tulevien korvausten ja kulujen pääoma-arvo
Muut vahinkokohtaiset varaukset	Korvausmäärä ilman diskonttausta.	Kuten FAS, mutta kassavirroitettu ja diskontattu SII korkokäyrällä.
Riskimarginaali	Ei huomioida (pl. hinnoitteluun sisältyvä turvaavuus)	Vakavaraisuusvaateen (SCR) pääoman kustannukseen pohjautuva menetelmä.
Sijoitustoiminnan kulut	Ei huomioida.	Huomioidaan ja diskontataan.

Solvenssi II-vastuuvelan arvostamisessa sovelletaan volatilitteettikorjausta sekä vastuuvelan siirtymäsääntöä. Yhtiö täyttää vakavaraisuusvaatimukset myös ilman volatilitteettikorjauksen tai vastuuvelan siirtymäsääntöä hyödyntämistä.

Volatilitteettikorjauksen vaikutus yhtiön vastuuvelkaan ja omaan varallisuuteen on 11 M€, yhtiön vakavaraisuuspääomavaateeseen 4 M€ ja vähimmäispääomavaatimukseen 0 M€. Vastuuvelan siirtymäsääntöä varten vaikutus yhtiön vastuuvelkaan ja omaan varallisuuteen on 298 M€.

Solvenssi II-parhaan arvion ja FAS-vastuuvelan arvo 31.12.2017 jaoteltuna Solvenssi II:n mukaisiin vakuutusluokkiin:

(Luvut M€)	Solvenssi II	Kansallinen tilinpäätös	Arvostusero
Ylijäämän jakoon oikeuttavat vakuutukset	6 295	6 730	436
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	9 755	10 158	403
Ylijäämän jakoon osallistumattomat vakuutukset	3	84	81

Riskimarginaalin jakautuminen 31.12.2017 jaoteltuna Solvenssi II:n mukaisiin vakuutusluokkiin:

(Luvut M€)	Riskimarginaali
Ylijäämän jakoon oikeuttavat vakuutukset	205
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	104
Ylijäämän jakoon osallistumattomat vakuutukset	1

Vastuuvelan laskennassa sovelletut yksinkertaistukset

Yksinkertaistusta on mahdollista käyttää mm. silloin, jos menetelmä ei aliarvioi vastuuelan määrää eikä velvoitteisiin liittyviä riskejä. Yksinkertaistuksen käyttö edellyttää arviota vakuutusvelvoitteiden taustalla olevien riskien luonteesta, laajuudesta ja monimutkaisuudesta sekä laadullista ja määrällistä arvioita yksinkertaistetun menetelmän tuloksiin aiheuttamasta virheestä. Olennaiset yksinkertaistukset vastuuelan laskennassa on esitetty alla:

- Riskimarginaalin laskennassa käytettävä laskentatekniikka (n. taso 2 yksinkertaisuudesta). Tarkemman laskennan on arvioitu pienentävän riskimarginaalin määrää.
- Uusien vakuutus tuotteiden kohdalla hyödynnetään mm. samankaltaisten tuotteiden tilastohistoriaa sekä asiantuntija-arvioita, kunnes saadaan kerättyä riittävä tilastoaineisto sopimusten kannattavuudesta ja korvausten kehittymisestä.
- Vastuuelka lasketaan sopimusten suuren määrän takia homogeenisissa riskiryhmissä.
- Osaan vanhoja säästö-, sijoitus- ja eläkevakuutuksia liittyy GMDB-turva jonka vaikutus vastuuelkaan on laskettu turvan epäoleennaisuuden takia yksinkertaistetuilla menetelmillä.

Muutokset vastuuelan laskennassa käytetyissä oletuksissa tilikaudella

Vastuuelan laskennassa käytetyt asiakaskäyttötymisoletukset päivitetään vuosittain, mutta niissä ei tapahtunut merkittävää muutosta vuoden 2017 päivityksen yhteydessä, joten oletusten muutos ei vaikuttanut oleellisesti vastuuelan määrään.

Sijoitustoiminnan kuluoletus muuttui tulkintaoletuksen muutoksen seurauksena. Vaikutus oli vastuuelkaa kasvattava.

Vastuuelan profiili säilyi raportointikaudella vakaana. Suurimmat muutokset vastuuelan tasossa johtuivat korkotason muutoksesta.

Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista

Lainan takaisinmaksuturvan riskit on jälleenvakuutettu suhteellisella jälleenvakuutuksella. Jälleenvakuutuksen kassavirroissa on huomioitu tämä jälleenvakuuttajalle kuuluva suhteellinen osuus sekä vakuutusmaksuista että korvauksista.

Massaraukeamisriskin jälleenvakuutuksen osalta perustilanteessa jälleenvakuutus kassavirroissa on huomioitu kahden vuoden vakuutusmaksut sopimuskauden mukaisesti. Massaraukeamisskenaariossa on lisäksi otettu huomioon jälleenvakuutuksesta saatava korvaus stressin toteutuessa.

Vastapuoliriskiosiossa on huomioitu jälleenvakuuttajien maksukyvyttömyyteen liittyvät riskit.

D.3 Muut velat

Muiden rahoitusvelkojen kuin vastuuelan arvostus noudattaa kohdassa D.1 kerrottuja rahoitusinstrumenttien periaatteita.

Eläke-etuudet

OP Henkivakuutuksen työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan OP-Eläkekassassa ja joidenkin työntekijöiden lisä-eläketurva joko OP-Eläkesäätiössä tai henkivakuutusyhtiössä.

OP-Eläkekassassa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoidulta osin ovat etuuspohjaisia järjestelyjä. Vakuutusyhtiöissä hoidetut järjestelyt voivat olla joko etuus- tai maksupohjaisia. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuuspohjaisia. Järjestelyjen etuuspohjaiset osuudet kirjataan taseeseen standardin IAS 19 mukaisina samoin kuin IFRS-tilinpäätöksessä.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyväällä arvolla. Eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu käyttäen ennakoituun etuusosoikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Tuloverot ja laskennalliset verot

Kauden verotettavaan tuloon perustuva verovelka lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyin, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan vakavaraisuuslaskennan ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan vakavaraisuuslaskennan ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon ja vastuuvelan arvostuseroista. Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan.

Solvenssi II:n arvostuseroista aiheutuvat laskennalliset verovelat sisällytetään myös laskennalliseen verovelkaan. Arvostuseroista aiheutuvia laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei netoteta. Solvenssi II:n arvostuseroista aiheutuvia laskennallisia verosaamisia ei kirjata.

Ulkomaan rahan määräiset erät

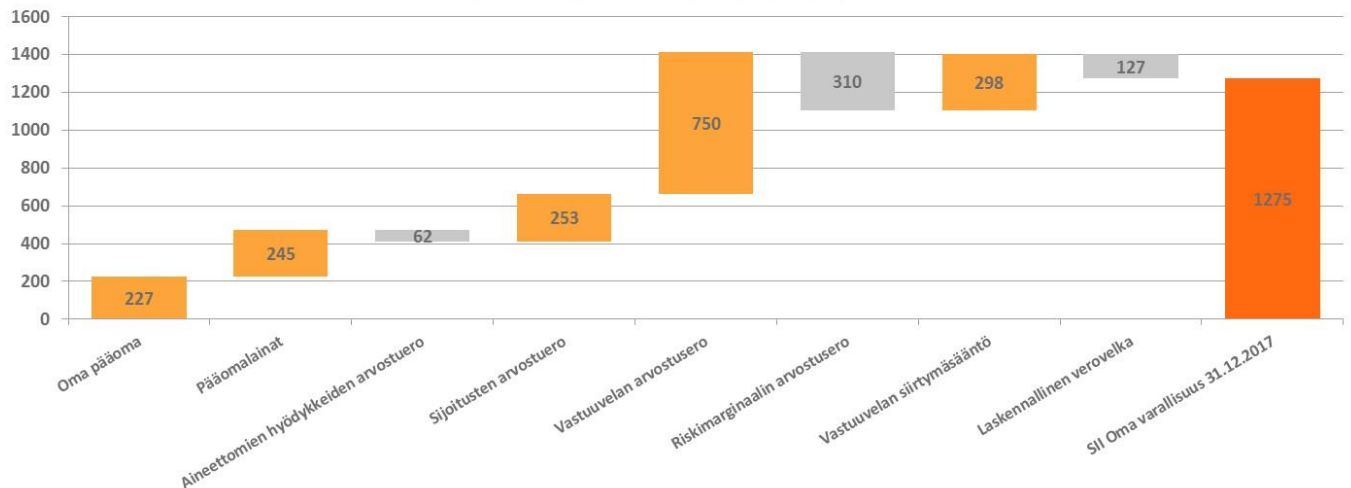
Yhtiön tase laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämismuuttua. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

E. Pääoman hallinta

E.1 Omat varat

Alla on kuva OP-Henkivakuutuksen kansallisen tilinpäätöksen oman pääoman eroista vakavaraisuustarkoitusta varten arvostettavaan omaan varallisuuteen verrattuna.

SII oman varallisuuden erät OP-Henkivakuutus

Olenneimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat vastuuvelan arvostuksesta sekä sijoitusomaisuuden arvostuserosta.

Pääomalainoista 10 M€:n ja 45 M€:n lainat ovat siirtymäsääntöjen mukaan Tier 1 kelpoisia, mutta ilman siirtymäsääntöjä Tier 3 kelpoisia. 190 M€:n pääomalaina on Tier 2 kelpoinen sekä siirtymäsääntöjen mukaan että ilman siirtymäsääntöjä.

OP-HENKIVAKUUTUS								
Summa alkuperäisvaluutassa	Liikkeeseenlasku	Maturiteetti	Korkoehdot	Korkojen kumuloituminen	Call	Ryhmän sisäistä	Valtio 10 v	Swap 10 v
10 M€	18.12.2003	Eräpäiväton	5,8% ensimmäiset 10 vuotta. Sen jälkeen 2%-yksikköä yli kuukauden kuukauden euriborin.	Kyllä	Laina voidaan eräännyttää ensimmäisen kerran 18.12.2013, jos vakavaraisuus ei vaarannu ja sen jälkeen vuosittain koronmaksupäivinä.	10 000 000,00 OPK osk	4,20 %	4,40 %
45 M€	23.12.2004	Toistaiseksi/irtisanomisaika 5 vuotta	4,95% 31.12.2009 saakka, sen jälkeen 4%-yksikköä yli kahdentoista kuukauden euriborin.	Kyllä	Lainan irtisanomisaika on viisi vuotta. Edellytyksenä takaisinmaksulle on että vakavaraisuus ei vaarannu ja että oma pääoma täyttää osakeyhtiölain ehdot.	45 000 000,00 OPK osk	3,60 %	3,70 %
190 M€	18.6.2015	25 vuotta	3 kk euribor + 3,10%. Koron maksut tapahtuvat neljännesuosittain 18.3., 18.6., 18.9. ja 18.12.	Kyllä	Laina voidaan eräännyttää ensimmäisen kerran 18.6.2020, jos vakavaraisuus ei vaarannu ja sen jälkeen vuosittain koronmaksupäivinä. Laina voidaan korvata/muuntaa milloin vain liikkeeseenlaskun jälkeen kts. Lainaehdot kohta 9.	190 M€ OP osk		

Pääomalainojen lunastuksia ei ollut vuonna 2017 eikä uusia lainoja otettu.

Tilikaudelta 2017 huomioitu ennako-osinko oli 80 M€. Vuonna 2017 maksettiin pääomalainojen korkoja vuonna 7 309 201,81 euroa.

OP Ryhmän Riskinotto ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteiden mukaisesti Henkivakuutukselle laaditaan pääomasuunnitelma. Pääomasuunnitelma noudattaa OP Ryhmän Riskinotto ja riskitoleranssijärjestelmä – dokumentin ja OP Ryhmän pääomasuunnitelman linjauksia. Pääomasuunnitelma sisältää vakavaraisuuden tilanneanalyysin, vakavaraisuustavoitteet ja toimenpiteet, varautumissuunnitelman valmiustasojen ja ohjausmenettelyjen muodossa sekä skenaariolaskelmat pääomien riittävyyden arvioimiseksi. OP Osuuskunnan Group Control päivittää OP Ryhmän pääomasuunnitelman vähintään vuosittain OP Osuuskunnan johtokunnan vahvistettavaksi sekä ohjeistaa konserniyhtiöiden pääomasuunnittelun ryhmän pääomasuunnitelman linjausten mukaisesti.

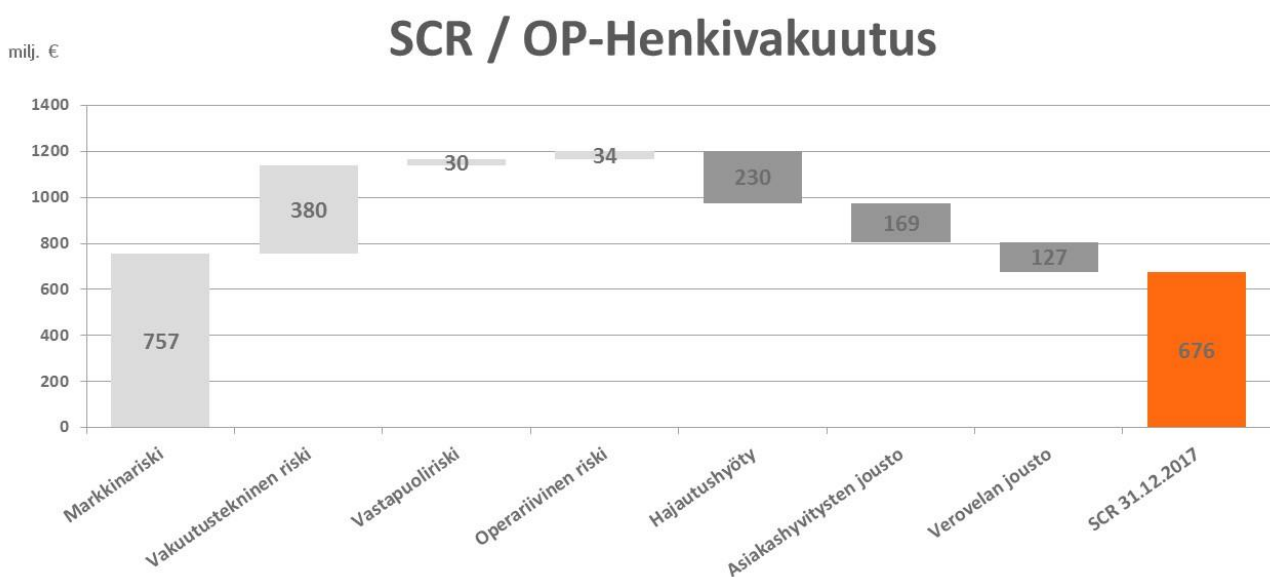
Pääomasuunnitelman tavoiterajana olevan solvenssisuhteen laskennan periaatteet on kuvattu kerran vuodessa laadittavassa vakuutusyhtiön riski- ja vakavaraisuusarviossa sekä sen liitteenä esitettävässä vastuullisen vakuutusmatemaatikon selvityksessä.

Henkivakuutuksen tavoitteena on pitää Solvenssi II vakavaraisuussuhde (omien varojen suhde vakavaraisuusvaatimukseen, SCR) tasolla 130 % ilman vastuuelan siirtymäsäännön huomioimista. OP Ryhmän kannalta pääomia on tarkoituksenmukaista allokoida eri liiketoiminnoille niin, että pääomien käyttö optimoituu. Tämän vuoksi Henkivakuutuksen vakavaraisuutta ei ole tarkoituksenmukaista maksimoida.

Liiketoiminnassa suunnittelun aikahorisontti on kolme vuotta. Pääomasuunnitelmaa varten laaditaan skenaariourat viidelle vuodelle.

E.2 Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus

Alla on kuvattu OP-Henkivakuutuksen vakavaraisuuspääomavaatimus riskiosioittain raportointihetkellä:

Yhtiön vähimmäispääomavaatimus 31.12.2017 oli 278 miljoonaa euroa.

Vakavaraisuuspääomavaatimuksessa ja vähimmäispääomavaatimuksessa ei tapahtunut oleellisia muutoksia vuoden 2017 aikana. Pääomavaatimukset pienenevät tasaisesti uusmyynnissä olevan kannan osuuden kasvaessa koko vakuutuskannasta.

E.3 Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa

Yhtiö ei käytä duraatiopohjaista osakeriskialaosiota.

E.4 Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot

Yhtiö ei käytä sisäistä mallia.

E.5 Vähimmäispääomavaatimuksen tai vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen

OP-Henkivakuutukselle on asetettu sisäiseksi tavoitteeksi vähintään 130% vakavaraisuussuhde ilman siirtymäsääntöjen huomioimista. Alla olevassa taulukossa on määritelty ne toimenpiteet, joita tavoitteen alittamisesta seuraa. Tällä hetkellä ei ole näkyvissä riskiä, jonka mukaan vähimmäispääomavaatimusta tai vakavaraisuuspääomavaatimusta ei täytettäisi.

VALMIUSTASO	TUNNUSMERKIT	SEURANTA	MAHDOLLISET OHJAUSMENETTELYT
	SII vakavaraisuussuhde %		
Normaali	$\geq 130 \%$	Normaali kuukausi raportointi hallitukselle, johtoryhmille ja OP osuuskunnan johtokunnalle	Toimitaan normaalien riskilimiittien ja sijoitussuunnitelman puitteissa.
Korotettu valmius	$< 130 \%$	Tehostettu viikkotason tilanneseuranta ja raportointi hallitukselle, johtoryhmille ja OP osuuskunnan johtokunnalle	Arvioidaan tarvetta alentaa sijoitustoiminnan riskitasoa ja nostaa vastuuvelan korkoriskin suojaustasoa. Lisäksi arvioidaan mahdollinen pääomitus-tarve.
Varautumissuunnitelman käyttöönotto	$< 110 \%$	Tehostettu päivätason tilanneseuranta ja raportointi hallitukselle, johtoryhmille ja OP osuuskunnan johtokunnalle.	Sijoitustoiminnassa riskitasoa alennetaan alle perusallokaation riskitason, vastuuvelan korkoriski suojataan vähintään vertailusalkun tasolle, pääomituksen valmistelu aloitetaan ja vakuutuskannan riskitason kasvua rajoitetaan.
Vakavaraisuuskriisi	$< 100\%$	Tehostettu päivätason tilanneseuranta ja raportointi hallitukselle, johtoryhmille ja OP osuuskunnan johtokunnalle.	Sijoitustoiminnan riskitaso alennetaan minimiin, vastuuvelan korkoriski suojataan, pääomitus-toimenpiteet käynnistetään välittömästi ja vakuutuskannan riskitasoa alennetaan aktiivisesti.

E.6 Pääomahallintaa koskevat muut tiedot

Muuta olennaisia pääoman hallintaan liittyviä tietoja ei ole.

Lisätiedot

Yhtiö käyttää vastuuvelan laskennassa siirtymäsääntöä, jonka vaikutus alenee vähintään vuosittain. Raportointihetkellä 31.12.2017 vastuuvelan siirtymäsäännön vaikutus oli 298 milj.€. Siirtymäsäännön vaikutusta alennettiin vuoden 2017 aikana lineaarisesti niin, että vuoden 2018 alussa siirtymäsäännön vaikutus oli samansuuruinen kuin edellisen vuoden lopussa.

Liitteet

1. Tase (S.02.01.02)
2. Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain (S.05.01.02)
3. Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuelka (S.12.01.02)
4. Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset (S.22.01.01)
5. Oma varallisuus (S.23.01.01)
6. Vakavaraisuuspääomavaatimus, SCR (S.25.01.21)
7. Vähimmäispääomavaatimus, MCR (S.28.01.01)

Annex I
S.02.01.02
Tase

Varat

Aineettomat hyödykkeet
Laskennalliset verosaamiset
Eläke-etuuksien ylijäämä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (omassa käytössä)
Sijoitukset (muut kuin indeksi- ja sijoitussidonnaisiin sopimusten katteena olevat varat)
 Kiinteistöt (muut kuin omassa käytössä olevat)
 Omistussosuudet sidosyrityksissä, mukaan lukien omistusyhteydet
 Osakkeet
 Osakkeet – Listatut
 Osakkeet – Listaamattomat
 Joukkovelkakirjalainat
 Valtion joukkovelkakirjalainat
 Yrityslainat
 Strukturoidut velkakirjat
 Vakuudelliset arvopaperit
 Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset
 Johdannaiset
 Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin
 Muut sijoitukset
Indeksi- ja sijoitussidonnaisiin sopimuksiin sijoitetut varat
Kiinnelainat ja muut lainat
 Lainat, joiden vakuutena on vakuutus sopimus
Kiinnelainat ja muut lainat yksityishenkilöille
Muut kiinnelainat ja lainat
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista :
 Vahinkovakuutus ja NSLT-sairausvakuutus
 Vahinkovakuutus, ilman sairausvakuutusta
 NSLT-sairausvakuutus
 sijoitussidonnaisia sopimuksia
 SLT-sairausvakuutus
 Henkivakuutus, ilman sairausvakuutusta ja indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
 Indeksi- ja sijoitussidonnainen henkivakuutus
Jälleenvakuutustalletteet
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutuksiin liittyvät)
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)
alkupääomaan liittyvät saamiset
Rahavarat
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla
Varat yhteensä

	Solvenssi II -arvo
	C0010
R0030	
R0040	5 913 358
R0050	94 418
R0060	30 460 191
R0070	6 824 400 322
R0080	273 199 888
R0090	
R0100	65 769 435
R0110	38 810 305
R0120	26 959 130
R0130	5 218 576 816
R0140	1 651 859 741
R0150	3 566 717 075
R0160	
R0170	
R0180	1 170 609 447
R0190	81 103 955
R0200	15 140 781
R0210	
R0220	10 126 093 173
R0230	150 053 529
R0240	
R0250	
R0260	150 053 529
R0270	95 607 240
R0280	
R0290	
R0300	
R0310	95 607 240
R0320	
R0330	95 607 240
R0340	
R0350	
R0360	38 562 128
R0370	471 137
R0380	151 908 000
R0390	
R0400	
R0410	355 471 292
R0420	68 018 000
R0500	17 847 052 788

Annex I**S.02.01.02****Tase****Velat**

	Solvenssi II -arvo	
	C0010	
Vakuutustekninen vastuovelka – Vahinkovakuutus	R0510	
Vakuutustekninen vastuovelka – Vahinkovakuutus (ilman sairausvakuutusta)	R0520	
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0530	
Paras estimaatti	R0540	
Riskimarginaali	R0550	
Vakuutustekninen vastuovelka – NSLT-sairausvakuutus	R0560	
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0570	
Paras estimaatti	R0580	
Riskimarginaali	R0590	
Vakuutustekninen vastuovelka – Henkivakuutus (ilman indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)	R0600	6 301 043 202
Vakuutustekninen vastuovelka – SLT-sairausvakuutus	R0610	
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0620	
Paras estimaatti	R0630	
Riskimarginaali	R0640	
Vakuutustekninen vastuovelka – Henkivakuutus (ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)	R0650	6 301 043 202
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0660	
Paras estimaatti	R0670	6 094 907 583
Riskimarginaali	R0680	206 135 618
Vakuutustekninen vastuovelka – Indeksi- ja sijoitussidonnainen toiminta	R0690	9 858 268 895
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0700	
Paras estimaatti	R0710	9 754 542 987
Riskimarginaali	R0720	103 725 908
Ehdolliset velat	R0740	
Muut varaukset kuin vakuutustekninen vastuovelka	R0750	
Eläkevelvoitteet	R0760	4 384 267
Jälleenvakuuttajilta pidetyt talletteet	R0770	
Laskennalliset verovelat	R0780	126 769 316
Johdannaiset	R0790	26 349 377
Velat luottolaitoksille	R0800	
Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille	R0810	
Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille	R0820	1 625 279
Jälleenvakuutusvelat	R0830	
Velat (ostovelat, ei vakuutusvelat)	R0840	37 505 730
Etuoikeudeltaan huonommat velat	R0850	245 000 000
Omaan perusvarallisuuteen kuulumattomat etuoikeudeltaan huonommat velat	R0860	
Omaan perusvarallisuuteen kuuluvat etuoikeudeltaan huonommat velat	R0870	245 000 000
Kaikki muut velat, joita ei ole esitetty muualla	R0880	216 530 742
Velat yhteensä	R0900	16 817 476 808
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat	R1000	1 029 575 981

Annex I
S.05.01.02

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

		Vakuutuslaji: vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusveloitteet (ensivakuutus ja hyväksyty suhteellinen jälleenvakuutus)			Vakuutuslaji: hyväksyty ei-suhteellinen jälleenvakuutus			Yhteensä	
		Oikeusturvavakuutus	Matka-apuvakuutus	Vakuutus muiden taloudellisten menetysten varalta	Sairausvakuutus	Vastuuvakuutus	Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus		Omaisuusvakuutus
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150		C0160
Vakuutusmaksutulo									
Brutto – Ensivakuutus	R0110								
Brutto – Hyväksyty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120								
Brutto – Hyväksyty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130								
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140								
Netto	R0200								
Vakuutusmaksutuotot									
Brutto – Ensivakuutus	R0210								
Brutto – Hyväksyty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220								
Brutto – Hyväksyty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230								
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240								
Netto	R0300								
Korvauskulut									
Brutto – Ensivakuutus	R0310								
Brutto – Hyväksyty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320								
Brutto – Hyväksyty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330								
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340								
Netto	R0400								
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset									
Brutto – Ensivakuutus	R0410								
Brutto – Hyväksyty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420								
Brutto – Hyväksyty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430								
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440								
Netto	R0500								
Aiheutuneet kulut	R0550								
Muut kulut	R1200								
Kulut yhteensä	R1300								

Annex I
S.12.01.02
Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuelva

	Ylijäämään oikeuttava vakuutus	Indeksi- ja sijoitussidonnainen vakuutus		Muu henkivakuutus			Vahinkovakuutus-sopimuksiin pohjautuvat ja muuhun vakuutusvelvoitteen kuin sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Hyväksytyt jälleenvakuutus	Yhteensä (muu henkivakuutus kuin sairausvakuutus, mukaan lukien sijoitussidonnainen vakuutus)	
		Optioita ja takuita sisältämättömät sopimukset	Optioita tai takuita sisältävät sopimukset	C0060	Optioita ja takuita sisältämättömät sopimukset	Optioita tai takuita sisältävät sopimukset				C0090
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Vakuutustekninen vastuuelva kokonaisuutena laskettuna	R0010									
Saamiset yhteensä jälleenvakuutusopimuksista/erillisyyhtiöitä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuin ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuelvaan	R0020									
Vakuutustekninen vastuuelva laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summana										
Paras estimaatti										
Bruttomääräinen paras estimaatti	R0030	6 290 820 614		9 754 542 987		102 178 987				16 147 542 588
Saamiset yhteensä jälleenvakuutusopimuksista/erillisyyhtiöitä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuin ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä	R0080	-3 790 797				99 398 037				95 607 240
Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutusopimuksista/erillisyyhtiöitä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta	R0090	6 294 611 411		9 754 542 987		2 780 950				16 051 935 348
Riskimarginaali	R0100	205 480 550	103 725 908		655 069					309 861 526
Vakuutusteknisen vastuuelvan siirtymätömenpiteen määrä	R0110									
Vakuutustekninen vastuuelva kokonaisuutena laskettuna	R0120	298 092 018								298 092 018
Paras estimaatti	R0130									
Riskimarginaali	R0130									
Vakuutustekninen vastuuelva – Yhteensä	R0200	6 198 209 146	9 858 268 895		102 834 056					16 159 312 097

Annex I
S.12.01.02

Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuelka

	Sairausvakuutus (ensivakuutus)			Vahinkovakuutusoppiin pohjautuvat ja sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Sairausvakuutus (hyväksyty jälleenvakuutus)	Yhteensä (SLT-sairausvakuutus)
	Optioita ja takuita sisältämättömät sopimukset	Optioita tai takuita sisältävät sopimukset				
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Vakuutustekninen vastuuelka, josta on vähennetty	R0210					
Paras estimaatti tuotteille, jotka sisältävät takaisinosto-option	R0220					
Vakuutustekninen vastuuelka laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summuna						
Paras estimaatti						
Bruttomääräinen paras estimaatti	R0030					
Saamiset yhteensä jälleenvakuutusopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikeaistuin ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä	R0080					
Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutusopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta	R0090					
Riskimarginaali	R0100					
Vakuutusteknisen vastuuelvan siirtymätömenpiteen määrä						
Vakuutustekninen vastuuelka kokonaisuutena laskettuna	R0110					
Paras estimaatti	R0120					
Riskimarginaali	R0130					
Vakuutustekninen vastuuelka – Yhteensä	R0200					

Annex I

S.22.01.21

Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset

		Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset (vaiheittainen lähestymistapa)	Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Korkojen siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Nollatun volatiliiteettikorjauksen vaikutukset	Nollatun vastaavuuskorjauksen vaikutukset
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Vakuutustekninen vastuovelka	R0010	16 159 312 097	-298 092 018		-11 254 915	
Oma perusvarallisuus	R0020	1 274 575 981	298 092 018		11 254 915	
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0050	1 274 575 981	298 092 018		11 254 915	
Vakavaraisuuspääomavaatimus	R0090	675 995 243	0		-3 612 565	
Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0100	1 140 133 192	298 092 018		11 287 438	
Vähimmäispääomavaatimus	R0110	277 786 057	0		-162 619	

Annex I
S.23.01.01
Oma varallisuus

Oma perusvarallisuus ennen delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 68 artiklan mukaisia muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

Tavanomainen osakepääoma (joka sisältää omat osakkeet)
Tavanomaiseen osakepääomaan liittyvä ylikurssirahasto
Alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai niitä vastaavat oman perusvarallisuuden erät keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
Etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot
Ylijäämävarallisuus
Etuoikeutetut osakkeet
Etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto
Täsmäytyserä
Etuoikeudeltaan huonommat velat
Laskennallisten nettoverosaamisten arvoa vastaava määrä
Muut valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi hyväksymät erät, joita ei ole esitetty edellä

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Vähennykset

Rahoitus- ja luottolaitoksiin oleviin omistusyhteyksiin perustuvat vähennykset

Oma perusvarallisuus yhteensä vähennysten jälkeen

Oma lisävarallisuus

Maksamaton tavanomainen osakepääoma, joka on maksettava vaadittaessa mutta jota ei ole vielä vaadittu maksettavaksi
Maksamaton eikä vielä maksettavaksi vaadittu alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai vastaavat oman perusvarallisuuden erät, jotka on maksettava vaadittaessa, keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
Maksamattomat etuoikeutetut osakkeet, jotka on maksettava vaadittaessa mutta joita ei ole vielä vaadittu maksettaviksi
Oikeudellisesti sitova sitoumus merkitä ja maksaa etuoikeudeltaan huonommat velat vaadittaessa
Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan mukaiset remburssit ja takuut
Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan mukaiset remburssit ja takuut
Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaiset jäseniltä vaaditut lisämaksut
Jäseniltä vaaditut lisämaksut – Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut
Muu oma lisävarallisuus

Oma lisävarallisuus yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitettuna	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	145432820	145432820			
R0030					
R0040					
R0050					
R0070	26500000	26500000			
R0090					
R0110					
R0130	857643160,9	857643160,9			
R0140	245000000		55000000	190000000	
R0160					
R0180					
R0220					
R0230					
R0290					
R0300					
R0310					
R0320					
R0330					
R0340					
R0350					
R0360					
R0370					
R0390					
R0400					

Annex I
S.23.01.01
Oma varallisuus

Käytettävissä oleva ja hyväksyttävä oma varallisuus

SCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
MCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä
MCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

SCR

MCR

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja SCR:n suhdeluku

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja MCR:n suhdeluku

Täsmäytyserä

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut
Muut oman perusvarallisuuden erät
Vastaavuuskorjauskantoja ja erillään pidettäviä rahastoja koskevat sidotun oman pääoman erien oikaisut

Täsmäytyserä

Odotettavissa olevat voitot

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Henkivakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Vahinkovakuutus

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituk- setta	Luokka 1 (T1) – käytettä- vissä rajoite- tusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0500	1 274 575 981	1 029 575 981	55 000 000	190 000 000	-
R0510	1 274 575 981	1 029 575 981	55 000 000	190 000 000	
R0540	1 274 575 981	1 029 575 981	55 000 000	190 000 000	
R0550	1 140 133 192	1 029 575 981	55 000 000	55 557 211	
R0580	675 995 243				
R0600	277 786 057				
R0620	189 %				
R0640	410 %				

	C0060
R0700	1 029 575 981
R0710	
R0720	
R0730	171 932 820
R0740	
R0760	857 643 161
R0770	496 983 999
R0780	
R0790	496 983 999

Annex I**S.25.01.21****Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) – Standardikaavaa käyttävät yritykset**

Markkinariski
 Vastapuoliriski
 Henkivakuutusriski
 Sairausvakuutusriski
 Vahinkovakuutusriski
 Hajautus
 Aineettomien hyödykkeiden riski
Perusvakavaraisuuspääomavaatimus

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskenta

Operatiivinen riski
 Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
 Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
 Direktiivin 2003/41/EY 4 artiklan mukaisesti harjoitettavan liiketoiminnan pääomavaatimus

Vakavaraisuuspääomavaatimus, ilman pääomavaatimuksen korotusta

Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset

Vakavaraisuuspääomavaatimus**Muut tiedot SCR:stä**

Duraatiopohjaista osakeriskiä koskevan alariskiosion pääomavaatimus
 Jäljellä olevan osan nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
 Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
 Vastaavuuskorjauskantojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
 Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien yhdistämisestä johtuvat hajautusvaikutukset 304 artiklaa varten

	Brutto-SCR	USP	Yksinkertaistukset
	C0110	C0090	C0100
R0010	756 874 113	 	
R0020	30 414 254	 	
R0030	380 237 969	 	
R0040		 	
R0050		 	
R0060	229 681 622	 	
R0070		 	
R0100	937 844 715	 	

	C0100
R0130	34 287 815
R0140	169 367 971
R0150	126 769 316
R0160	
R0200	675 995 243
R0210	
R0220	675 995 243
	
R0400	
R0410	
R0420	
R0430	
R0440	

Annex I

S.28.01.01

Vähimmäispääomavaatimus (MCR) – Vain henkivakuutus- tai vahinkovakuutustoiminta tai jälleenvakuutustoiminta

Vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

	C0010
MCR _{NL} Tulos	R0010

	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutussopimusten/erillisyyhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutussopimusten osuudella) vakuutusmaksutulo viimeisten 12 kuukauden ajalta
	C0020	C0030
R0020		
R0030		
R0040		
R0050		
R0060		
R0070		
R0080		
R0090		
R0100		
R0110		
R0120		
R0130		
R0140		
R0150		
R0160		
R0170		

Sairauskuluvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Työntekijän tapaturmavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Muu moottoriajoneuvovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Yleinen vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Luotto- ja takausvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Oikeusturvavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Matka-apuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Vakuutus muiden taloudellisten menetysten varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus
 Sairausvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus
 Vastuuvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus
 Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus
 Omaisuusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus

Henkivakuutus- ja henkijälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

	C0040
MCR _L Tulos	R0200 277 786 057

	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutussopimusten / erillisyhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutussopimusten / erillisyhtiöiden osuudella) kokonaisriskisumma
	C0050	C0060
R0210	5 857 891 096	
R0220	436 720 315	
R0230	9 754 542 987	
R0240	2 780 950	
R0250		22 019 059 313

Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Taatut etuudet
 Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Tulevat harkinnanvaraiset lisäetuudet
 Indeksi- ja sijoitussidonnaiset vakuutusvelvoitteet
 Muut henki(jälleenvakuutus- ja sairaus(jälleenvakuutus)velvoitteet
 Kaikkien henki(jälleenvakuutus)velvoitteiden kokonaisriskisumma

Kokonais-MCR:n laskenta

	C0070
Lineaarinen MCR	R0300 277 786 057
SCR	R0310 675 995 243
MCR:n enimmäistaso	R0320 304 197 860
MCR:n vähimmäistaso	R0330 168 998 811
Yhdistetty MCR	R0340 277 786 057
MCR:n absoluuttinen vähimmäistaso	R0350 3 700
	C0070
Vähimmäispääomavaatimus	R0400 277 786 057